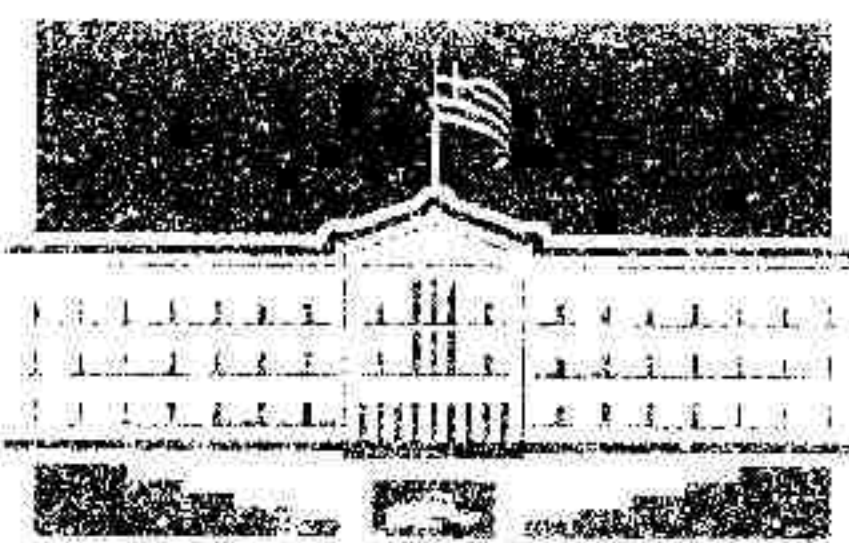

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ

Βουλευτής Λακωνίας - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΕΥΝΗΣ 8687
Ημερομ. Καταθέσεως 20.3.13

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θέμα : «Αποκατάσταση της “Καλλικρατικής αδικίας” που έχει συντελεστεί σε βάρος των κατοίκων του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών»

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών Λακωνίας, ο οποίος είχε προέλθει από τη συνένωση 12 παλαιότερων Κοινοτήτων της περιοχής που αποτελούσαν και τα αντίστοιχα δημοτικά διαμερίσματά του, καταργήθηκε με το Ν. 3852/2010, με τον οποίο τέθηκε σε εφαρμογή το Πρόγραμμα «Καλλικράτης».

Με το Πρόγραμμα αυτό, συστάθηκε ο Δήμος Μονεμβασίας, με έδρα τους Μολάους, που αποτελείται από τους Καποδιστριακούς Δήμους και ήδη Δημοτικές Ενότητες Βοιών, Μονεμβασίας, Μολάων, Ζάρακα και Ασωπού.

Όμορος της Δημοτικής Ενότητας Βοιών είναι ο Δήμος Ελαφονήσου, που έχει ταυτόσημη έδρα και εδαφική περιφέρεια με την πρώην Κοινότητα Ελαφονήσου.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 3852/2010, για τη σύσταση των νέων πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και συνεπώς και για την κατάργηση Καποδιστριακών Δήμων, υιοθετήθηκαν 7 κατηγορίες γενικών και ειδικών «ορθολογικών και αντικειμενικών κριτηρίων», τα οποία είναι τουλάχιστον άξιον απορίας με ποιο τρόπο εφαρμόστηκαν, ώστε να ληφθεί η απόφαση για την κατάργηση του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών και τη σύσταση του νέου διοικητικού σχήματος.

Συγκεκριμένα:

Ιστορικά-Πολιτιστικά κριτήρια:

Πρόκειται για τον αρχαιότερο Δήμο, ο οποίος ιδρύθηκε από τον Ιωάννη Καποδίστρια το 1840. Έχει διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην Πρωτοελλαδική περίοδο και αποτελεί μία από τις σημαντικότερες περιοχές σε πολύτιμους αρχαιολογικούς θησαυρούς και μνημεία: το Παυλοπέτρι μία από τις αρχαιότερες σε παγκόσμιο επίπεδο βυθισμένες πολιτείες ηλικίας 5.500 ετών, το απολιθωμένο δάσος του Αγίου Νικολάου ηλικίας 2 εκατομμυρίων ετών, το Σπήλαιο του Αγίου Ανδρέα Καστανέας με πυκνό λιθοματικό διάκοσμο ηλικίας 3 εκατομμυρίων ετών, το Ενετικό Κάστρο του 13^{ου} αιώνα μ.Χ., το μικρό Άγιο Όρος της Πελοποννήσου με διάσπαρτους βυζαντινούς ναούς, ο ονομαστός φάρος του Μαλέα, αποτελούν ενδεικτικά και μόνο σημεία της συναρπαστικής διαδρομής της περιοχής.

Πληθυσμιακά κριτήρια:

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών ήταν ο δεύτερος πληθυσμιακά μεγαλύτερος Δήμος της Λακωνίας. Σύμφωνα δε με τα στατιστικά στοιχεία της απογραφής του 2011, έχει 7.703 κατοίκους και αποτελεί τη μεγαλύτερη πληθυσμιακά Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.) του Δήμου Μονεμβασίας. Συμμετέχει, δηλαδή, πληθυσμιακά στο νέο Δήμο με ποσοστό 35,11%, ενώ η Δ.Ε. Μολάων με ποσοστό 22,69%, η Δ.Ε. Μονεμβασίας με ποσοστό 18,42%, η Δ.Ε. Ασωπού με ποσοστό 17,50% και η Δ.Ε. Ζάρακα με ποσοστό 6,28%. Πρέπει δε να τονιστεί ότι αποτελείται από μία Δημοτική Κοινότητα, 12 Τοπικές Κοινότητες εκ των οποίων οι 5 έχουν πάνω από 500 κατοίκους και 27 οικισμούς, απέχοντας μακράν από τον αριθμό των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων και οικισμών των λοιπών Δ.Ε. του νέου Δήμου.

Κοινωνικά κριτήρια:

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών Διαθέτει Γυμνάσιο, Λύκειο, Τ.Ε.Ε., 3 Δημοτικά Σχολεία, εκ των οποίων τα 2 Πολυδύναμα, 7 Νηπιαγωγεία, 3 Παιδικούς Σταθμούς και πρότυπο σχολείο για παιδιά με ειδικές ανάγκες, 1 στάδιο, 3 γήπεδα αθλητικών δραστηριοτήτων και Ναυτικό Όμιλο, συγκεντρώνοντας έτσι πλήρη αυτονομία στις δραστηριότητες αυτές, σε σχέση με το σύνολο του νέου Δήμου.

Οικονομικά κριτήρια:

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών συνιστά κέντρο ιδιαίτερης δυναμικής, στο οποίο έχει προ πολλού αναπτυχθεί αλλά και διαρκώς εξελίσσεται κάθε μορφής τουριστική δραστηριότητα (ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, εστίαση κλπ), δραστηριοποιείται ένας από τους σημαντικότερους αλιευτικούς στόλους, εξελίσσεται η επιστημονικά δομημένη γεωργία και η κτηνοτροφία, ενώ στα όριά του εδρεύει και δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός επιστημόνων επαγγελματιών του νέου Δήμου (μηχανικοί, αρχιτέκτονες, τοπογράφοι, γιατροί διαφόρων ειδικοτήτων, φαρμακοποιοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γεωπόνοι, πτυχιούχοι παραϊατρικών επαγγελμάτων).

Γεωγραφικά κριτήρια:

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών, που καταλαμβάνει το Νοτιοανατολικό άκρο της Λακωνίας, διαθέτει καθημερινή τοπική συγκοινωνία, 14 ταξί, 4 δρομολόγια με το ΚΤΕΛ για Αθήνα, συνδέεται θαλασσίως 1 φορά την εβδομάδα με την Κρήτη, 2 φορές την ημέρα με τα Κύθηρα και καθημερινά με συνεχή και απρόσκοπτα δρομολόγια με την Ελαφόνησο.

Αναπτυξιακά κριτήρια:

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών διαθέτει Πολυδύναμο Κέντρο Υγείας, 4 Περιφερειακά Ιατρεία, Υποθηκοφυλακείο, Ειρηνοδικείο, Τελωνείο,

Λιμεναρχείο με Λιμενικούς Σταθμούς, Αστυνομία, Πυροσβεστικό Σταθμό, καταστήματα Ε.Λ.Τ.Α. και 3 Τραπεζών. Στο σημείο αυτό πρέπει επιπλέον να υπογραμμιστεί ότι ήταν ένας από τους ελάχιστους πλεονασματικούς Καποδιστριακούς Δήμους, διακρινόταν από λειτουργική ευρωστία και στελεχωνόταν από έμπειρο και επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό, διέθετε αποτελεσματικό ηλεκτρονικό εξοπλισμό και εφάρμοζε ήδη διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και ηλεκτρονικά προγράμματα. Ο λόγος της διοικητικής αναδιοργάνωσης που επιχειρήθηκε με το Ν. 3852/2010 ήταν, σύμφωνα με το προοίμιο της αιτιολογικής του έκθεσης, να διαμορφωθούν τοπικοί οργανισμοί που θα διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα χρήματα του Ελληνικού λαού και θα εφαρμόζουν μεθόδους ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και αναλυτικής λογιστικής, κάτι δηλαδή που ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών έπραττε ούτως ή άλλως και πριν την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 και συνεπώς ανταποκρινόταν ήδη στους στόχους του εν λόγω θεσμικού πλαισίου.

Χωροταξικά κριτήρια:

Απέχει, με σημείο αναφοράς τη Νεάπολη, 70 περίπου χλμ από την καινούργια έδρα του Δήμου Μονεμβασίας. Οι περισσότερες δε Τοπικές Κοινότητες και Οικισμοί απέχουν περισσότερο από 100 χλμ, με αυτονόητη συνέπεια τη δυσλειτουργία του νέου διοικητικού σχήματος, ενώ το πρόβλημα επιτείνεται σημαντικά, λαμβανομένου υπόψη του πεπαλαιωμένου και επικίνδυνου οδικού δικτύου.

Πρέπει να επισημανθεί ότι πουθενά δεν διευκρινίζεται, όπως συμβαίνει στις νομοθετικές ρυθμίσεις, αν πρέπει τα κριτήρια αυτά να συντρέχουν σωρευτικά ή όχι.

Ακόμα όμως και στην ακραία περίπτωση που υποτεθεί ερμηνευτικά ότι αρκεί η συνδρομή ενός και μόνο κριτηρίου και πάλι αποδεικνύεται αβίαστα ότι η απόφαση για την κατάργηση του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών και τη σύσταση της νέας διοικητικής δομής προσκρούει στον τρόπο αξιολόγησης που το νομοθετικό της πλαίσιο ορίζει και συνεπώς καθίσταται αυθαίρετη.

Ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών καταδεικνύεται ότι συνιστούσε αυτόνομο αναπτυξιακό μοντέλο, απόλυτης λειτουργικότητας και αποδεδειγμένης αποτελεσματικότητας, πληρώντας και μάλιστα σωρευτικά όλα τα κριτήρια βιωσιμότητας του Ν. 3852/2010.

Για το λόγο αυτό άλλωστε διατηρούσε τους κατοίκους του σταθερούς και πιστούς στον τόπο τους, γεγονός που αποδεικνύεται και από την απογραφική πληθυσμιακή συμπεριφορά του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών, σε σχέση με το σύνολο τόσο του Καλλικρατικού Δήμου Μονεμβασίας όσο και της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας. Συγκεκριμένα, ο Καποδιστριακός Δήμος Βοιών, κατά τη σύγκριση των στοιχείων των απογραφών 2001 και 2011, είχε παρουσιάσει τη μικρότερη πληθυσμιακή μείωση, της τάξης του 2%, ενώ ο μέσος όρος της αντίστοιχης μείωσης στο υπόλοιπο του Καλλικρατικού Δήμου Μονεμβασίας

ανερχόταν στο 13,67% και στο σύνολο της Π.Ε. Λακωνίας στο 10,50%. Σημειωτέον ότι η Νεάπολη, η έδρα του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών, είχε παρουσιάσει αύξηση του πληθυσμού της και μάλιστα της τάξης του 14%.

Η επίμαχη απόφαση, όμως, ακύρωσε το αυτόνομο μοντέλο του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών, επιφέροντας αντιαναπτυξιακές επιπτώσεις, καταργήσεις υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ. Νεάπολης και υποκαταστημάτων Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε. και Ι.Κ.Α.) και προκαλώντας συνακόλουθες μεταναστευτικές τάσεις.

Αυτονόητη και αναμενόμενη συνέπεια της απόφασης αυτής, αλλά και των επιπτώσεών της, είναι να μην μπορεί να γίνει αποδεκτή από τους κατοίκους, οι οποίοι, μετά πάροδο τριετίας από της κατάργησης του Δήμου τους, επιμένουν και μάλιστα κλιμακώνουν τον αγώνα τους, έχοντας συλλέξει χιλιάδες υπογραφές, προκειμένου να αρθεί η αδικία που έχει συντελεστεί σε βάρος τους.

Η αποκατάσταση των συνεπειών της ενέργειας αυτής μπορεί να επιτευχθεί με την (επανα)σύσταση του Δήμου Βοιών, βάσει του Ν. 3852/2010. Είναι γεγονός ότι ο Νόμος αυτός είχε εισάγει ελάχιστο πληθυσμιακό μέγεθος 12.000 κατοίκων, προκειμένου να διατηρηθεί ένας Καποδιστριακός Δήμος. Πρέπει να σημειωθεί το παράδοξο, ότι το αντίστοιχο πληθυσμιακό όριο για τη σύσταση Καλλικρατικών Δήμων ορίστηκε στους 10.000 κατοίκους. Πέραν, συνεπώς, της έλλειψης ερείσματος και του αυθαίρετου χαρακτήρα του, το εν λόγω όριο ουδέποτε τηρήθηκε, δεδομένου ότι σήμερα λειτουργούν στη χώρα μας 48 Καλλικρατικοί Δήμοι (ορεινοί αλλά και ημιορεινοί και πεδινοί), οι οποίοι έχουν πληθυσμό μικρότερο από 12.000 κατοίκους, ενώ 23 από αυτούς έχουν πληθυσμό μικρότερο από την Δημοτική Ενότητα Βοιών, χωρίς εννοείται να συνυπολογίζονται οι νησιωτικοί Δήμοι, οι οποίοι εξαιρούνται των πληθυσμιακών ορίων. Σημειωτέον ότι ενώ και για τους ορεινούς Δήμους προβλέπεται εξαίρεση από το πληθυσμιακό όριο, πουθενά αυτό δεν προσδιορίζεται αλλά αναφέρεται ως «διακριτό πληθυσμιακό κατώφλι», με συνέπεια να μην μπορεί να ελεγχθεί και ο τρόπος εφαρμογής του. Συμπεραίνεται, συνεπώς, ότι σταθμίστηκαν και άλλοι παράγοντες βιωσιμότητας, εκτός του πληθυσμιακού ορίου το οποίο παρακάμφθηκε, οι οποίοι πρέπει να εφαρμοστούν και για τον Καποδιστριακό Δήμο Βοιών.

Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι η αύξηση του αριθμού των Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας από 5 σε 6, συνιστά ανυπέρβλητο κώλυμα διοικητικής αναδιάρθρωσης, τότε η αποκατάσταση της αδικίας που έχει συντελεστεί σε βάρος των κατοίκων του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών μπορεί να επιτευχθεί με τη σύσταση Δήμου Βοιών-Ελαφονήσου, ο οποίος θα αποτελείται από τον Καποδιστριακό Δήμο και ήδη Δημοτική Ενότητα Βοιών και τον Καλλικρατικό Δήμο Ελαφονήσου. Ο Ν. 3852/2010 προβλέπει την εξαίρεση από την αρχή «ένα νησί, ένας Δήμος», στην περίπτωση που το νησί εξυπηρετείται από Δήμο νησιωτικό ή μη, με τον οποίο διαθέτει απρόσκοπτη τακτική επικοινωνία. Η θαλάσσια επικοινωνία Νεάπολης-Ελαφονήσου εκτελείται καθημερινά με συνεχή και απρόσκοπτα δρομολόγια, που δεν επηρεάζονται από καιρικές συνθήκες, ενώ η διαδρομή διαρκεί 7 λεπτά.

Δεν πρόκειται συνεπώς για ένα ακόμη αίτημα κάποιας μερίδας κατοίκων, που διεκδικούν αυθαίρετα ή νοσταλγούν την αυτονομία του τοπικού τους οργανισμού, αλλά για συνολικό δικαιωματικό και σύννομο αίτημα αποκατάστασης μίας αποδεδειγμένα αυθαίρετης και άδικης κρίσης, που δεν βρίσκει έρεισμα ούτε στο γράμμα ούτε και στο πνεύμα του Νόμου και συνεπώς ούτε και στη συνείδηση της τοπικής κοινωνίας, αλλά ούτε και του συνόλου της Λακωνικής κοινωνίας που από τη πρώτη στιγμή κατέγραψε το εσφαλμένο της απόφασης.

Τόσο στο Ν. 3852/2010 όσο και σε κάθε σχετικό με την Τοπική Αυτοδιοίκηση νομοθετικό κείμενο εξάιρεται η σημαντικότητα της συμμετοχής των πολιτών στις διαδικασίες λήψεων αποφάσεων για τα τοπικά θέματα αλλά και η προτεραιότητα της τοπικής λαϊκής βούλησης.

Η πραγματικότητα, όμως, έχει υπάρξει τελείως διαφορετική:

Κατά την κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας με το Ν. 1850/1989, ορίστηκε ρητά ότι η χώρα μας δεν αναλαμβάνει την υποχρέωση να δεσμευτεί με τη διάταξη του άρθρου 5, σύμφωνα με το οποίο «για κάθε μεταβολή των εδαφικών ορίων, πρέπει προηγουμένως να ζητείται η γνώμη των ενδιαφερόμενων Ο.Τ.Α., ενδεχομένως δια της οδού του δημοψηφίσματος εκεί όπου ο νόμος το επιτρέπει.»

Ομοίως, ουδέποτε εκδόθηκε το απαιτούμενο Προεδρικό Διάταγμα ώστε να ενεργοποιηθεί η διάταξη του άρθρου 216 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων περί τοπικού δημοψηφίσματος.

Ήρθε η ώρα η Πολιτεία να πάψει να παραγκωνίζει ή και να αλλοιώνει την τοπική λαϊκή βούληση και να αναλάβει έμπρακτα πρωτοβουλία αποκατάστασης της αδικίας.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι δεν ζητείται η αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Δημοτικής Ενότητας Βοιών, βάσει των όποιων διατάξεων –ορθών ή μη- περί προσαρτήσεων, αλλά βάσει της διαδικασίας που επιβάλλεται να ακολουθείται για την τροποποίηση ή ανάκληση, κατά περίπτωση, «μη σύννομων» αποφάσεων.

Υπάρχουν οι προϋποθέσεις, το νομικό έρεισμα και η εκφρασμένη και αποτυπωμένη, μέσω της συγκέντρωσης χιλιάδων υπογραφών, τοπική λαϊκή βούληση.

Απομένει η πολιτική βούληση, προκειμένου να αρθεί η αποδεδειγμένη «Καλλικρατική» αδικία που έχει συντελεστεί σε βάρος των κατοίκων του Καποδιστριακού Δήμου Βοιών.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1.- Προτίθεται να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να (επανα)συσταθεί ο Δήμος Βοιών Λακωνίας;

2.- Σε περίπτωση που η αύξηση του αριθμού των Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας από 5 σε 6 θεωρηθεί ότι συνιστά ανυπέρβλητο κώλυμα διοικητικής αναδιάρθρωσης, προτίθεται να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε να συσταθεί Δήμος Βοιών-Ελαφονήσου, αποτελούμενος από τον Καποδιστριακό Δήμο Βοιών και τον Καλλικρατικό Δήμο Ελαφονήσου;

Αθήνα, 20 Μαρτίου 2013

Η ερωτώσα Βουλευτής

Φεβρωνία Πατριανάκου